

Verohallinto
Yritysverotusyksikkö

LAUSUNTO LUONNOKSESTA VEROHALLINNON OHJEEKSI SUOMEN JA YHDYSVALTAIN VÄLISTÄ VEROTUSTIETOJEN VAIHTOA KOSKEVAN FATCA-SOPIMUKSEN SOVELTAMISEKSI

Finanssialan Keskusliitto (FK) kiittää mahdollisuudesta ohjeen kommentointiin. Jäljempänä jäsenyhteisöiltämme saatuja näkemyksiä kohdittain ohjeen mukaisessa ryhmittelyssä.

Yleiskommenttina voidaan todeta, että ohje on finanssilaitosten kannalta erittäin tarpeellinen ja vaikuttaa myös varsin onnistuneelta etenkin, kun otetaan huomioon itse asian vaikeaselkoisuus. Toivottavaa kuitenkin on, että ohjetta jatkossa, viimeistäänkin CRS:n yhteydessä laajennetaan yhä enemmän sovellusesimerkkejä sisältävään suuntaan.

2.2.5 Useissa kohdissa eri FATCA-määritelmässä esiintyy määritelmän osana termi ”ulkomaalainen”. Näin ohjeluonnoksessa esimerkiksi kohdassa ”2.2.5 Ulkomaiset ei-finanssiryhmät (Nonfinancial foreign entities, NFFE)”. Tätä Verohallituksen ohjetta tulee työssään käyttämään lukuisa joukko henkilöitä, jotka eivät kaikki ole sellaisia FATCA-asiantuntijoita, joille ao. järjestelyn taustat ja terminologiat ovat ennalta tuttuja. Siitä syystä olisi keskeisen tärkeitä, että tämä ohje mahdollisimman yksiselitteisesti ohjaa ajatuksia oikeaan suuntaan. Termi ”ulkomainen” ohjaa intuitiivisesti ajattelemaan ei-suomalaista. Koska suomalainen toimija on FATCA-mielessä ”ulkomainen”, tulisi tämän selkeästi käydä ilmi kohdasta 2.2.5 ja lisäksi tulisi harkita asian toistamista eri yhteyksissä, kun puhutaan ”ulkomaisista”. Vaihtoehtoisesti/rinnan voisi ehkä harkita tämän asian kertomista myös määritelmässä.

2.2.6 Viidennessä luetelmakohtassa on todettu seuraavaa: ”(huom. Suomessa rahastot ovat yleensä sijoitusyhteisöitä ja siten finanssilaitoksia)”.

Tämä lisäys on tarpeellinen, mutta sen muotoilu on omiaan johtamaan ajatuksia siihen, että sama ei päisi muiden maiden osalta. Kun sama pätee muihinkin maihin, muotoilua voisi ehkä hieman muuttaa väärin vastakkaispäätelmien välttämiseksi.

Sivulla 19 on viimeisen luetelmakohtan 2. alakohdassa asetettu seuraava edellytys: ”Se on vapautettu tuloverosta asuinmaassaan”

Kuuluvatko TVL 22 – 23 §:n tarkoittamat yleishyödylliset yhteisöt tämän kategorian piiriin (vaikka ne ovatkin verovelvollisia saamastaan elinkeinotulosta)? Asian käytännön merkityksestä johtuen tähän asiaan olisi syytä ottaa tässä ohjekohdassa kantaa nimenomaisesti.

2.2.8 Rahanpesulainsäädännön mukaista termiä ”tosiasiallinen edunsaaja” olisi hyvä käyttää tässä.

- 3.1 Sivun toiseksi viimeisessä kappaleessa on viittaus jaksoon 2.4. Lienee erehdys, ohjeessa ei ole jaksoa 2.4.
- 3.3.3 Sivulla 29 on todettu seuraavasti: ”Toisaalta sijoitusyksikkö on myös sellainen yksikkö, jonka bruttotulosta vähintään 50 prosenttia on sijoitustoiminnasta saatua passiivista tuloa... ja jota johtaa tai jonka varoja hoitaa finanssilaitos.”
- Tämän ratio ja käytännön soveltamisala jää epäselväksi. Kuuluvatko tämän määritelmän piiriin myös finanssilaitoksen kokonaan omistamat tytäryhtiöt, joissa sijoitetaan ao. (tytär) yhtiön omia varoja ja joissa ei siten lainkaan ole ulkopuolisia sijoittajia? Ko. tekstissä oleva passiivisen tulon määritelmäviittaus tulisi olla 2.2.7 eikä 2.2.6.
- Sivulla 30 ja kohdassa 4.8 käytetään nimitystä ”varainhoitokeskus”. Suomen lainsäädäntö tai sijoitusalan käytäntö ei tunne tällaista termiä. Sen sisältö tulisi määritellä ohjeessa. Linkittykö tämä termi mahdollisesti edellisen kysymyksen problematiikkaan?
- 3.4.1 Otsikossa Vapautetut tosiasialliset etuuden omistajat (Beneficial owners) suluissa olevan tekstin tulisi ilmeisesti kuulua Exempt beneficial owners.
- Alakohdassa D, sen viimeisessä kappaleessa sivulla 32 on viitattu ”jäljempänä olevaan kohdan D. Eläkerahastot..” Tarkoittaneen kohtaa E. Lisäksi ao. kappale on vaikeasti hahmottuva, onkohan siitä jäänyt viimeistelyssä jotain tekstiä pois?
- Alakohdassa ”E. Eläkerahastot” tulisi ottaa käytännönläheisesti kantaa siihen, mitkä eläkelaitokset/eläkesäätiöt/rahastot kuuluvat mihinkin kategoriaan. Ellei tämä ole kategorioittain mahdollista, olisi varmaan perusteltua mainita asiasta erikseen ohjeessa.
- 3.4.2 Alakohdassa B.1 on lueteltu 6 kohtaa väliotsikolla ”Sponsorin on täytettävä seuraavat edellytykset.”
- Kolmantena kohtana on tietyn edellytyksin edellytetty sponsorin rekisteröivän finanssilaitoksen FATCA-rekisteröintisivuilla ja viidentenä kohtana on edellytetty, että sponsori sisällyttää sponsoroitavan GIIN-tunnisteen sponsoroitavan puolesta tehtävään raportointiin. Kun tämä jälkimmäinen vaatimus yksinään jo tarkoittaa FATCA-rekisteröitymistä, niin jääkö ensin mainitulle jotain soveltamisalaa?
- 4.1 Ohjeen mukaan, jos finanssilaitos toimii vain arvopaperivälittäjänä, se ei raportoisi asiakkuuksia, vaan raportoinnin tekee säilyttäjä. Entä mikäli finanssilaitos toimii myös muutoin kuin arvopaperivälittäjänä (ml. siis välitystoiminta), olisiko hyvä täsmentää, että raportoitavko tällaisessa tilanteessa sekä finanssilaitos että säilyttäjä (mahdollisesti samoja tilejä/transaktioita)
- Finanssilaitosten ylläpitämät tilit kohdan mukaan asiakkaan käyttäessä harkinta-aikanaan

peruutusoikeuttaan ja lopettaessaan tiin, katsotaan tili luoduksi ja sen osalta on raportoitava sulkemishetken arvo. Tämä on käytännössä hyvin hankalaa, koska tilin tiedot eivät välttämättä ole missään vaiheessa ehtineet nousta tietovarastoon, jonka tiedoista raportti koostaan. Kun tili kokonaan peruutetaan, sitovaa tilisopimusta ei myöskään ole syntynyt. Asiakkaalla ei tällöin ole myöskään oikeutta muuta kuin pääoman palautukseen. Tällainen tili/varat tulisikin olla raportointivelvollisuuden piirissä vain silloin, jos Finanssilaitoksella on syytä epäillä, että tilin peruutusoikeutta käytetään veroraportoinnin kiertämiseksi ohjeen kohdassa 9 tarkoitetulla tavalla.

Kohtaa Tili lakkaa olemasta raportoitu tili tulisi selventää. Ohjelunnon mukaan tilin statusta ei saa määritellä raportointijakson loppuhetken perusteella, jos vuoden aikana on tapahtunut muutoksia, joiden selvittely on kesken. Loppuhetken status nimenomaan on ratkaiseva, kunhan siitä on riittävä selvitys olemassa. Kohdan tarkoituksena on ilmeisesti sen toteaminen, että jos tili on aiemmin tunnistettu raportoitavaksi, tulee se pitää raportoinnin piirissä, kunnes tapahtuneiden olosuhdemuutosten vaikutus on selvitetty. Jos tämä menee vuodenvaihteen yli, tili/tilinhaltija on vuodenvaihteen raportissa mukana. Oma asiansa on se, että tili ja asiakkuus loppuvat kokonaan kesken vuoden, jolloin raportoidaan lopetushetken statuksen ja tilin saldon mukaan.

- 4.8 Sivulla 47 on viittaus jaksoon 3.8, jota luonnoksessa ei ole.
- 4.9 Sivulla 48 on viitattu jaksoihin 3.12 - 3.13. Tällaisia ei luonnoksessa kuitenkaan ole – tarkoitettaneen jaksoja 4.12 - 4.13?
- 4.12 Kuolinpesän tilit jäävät raportoinnin ulkopuolelle, edellyttäen, että vainajan testamentista tai kuolintodistuksesta on kopio. Olisiko tätä hyvä täsmentää siten, että myös VRK:sta tarkistettu tieto riittää? Kuolintodistus ei aina tule pankkiin.
- 5.1. Verohallinnon infotilaisuuksissa on ollut esillä esimerkkejä raportoitavasta tilistä. Tässä ohjeessa olisi hyvä olla samoja esimerkkejä.
- 5.3 Voiko tässä ohjeessa olla linkki tai maininta miten Verohallinnon antamaa todistusta verovelvollisuudesta haetaan Suomessa?
- Kohdassa mainitaan virallinen henkilötodistus. Suomessa pankit hyväksyvät myös suomalaiset ajokortit (1.10.1990 jälkeen annetut), vaikka ne eivät ole virallisia henkilöllisyystodistuksia.
- Kohdassa 3 mainitaan yksikön osalta virallinen dokumentaatio. Voiko tässäkin mainita esimerkkejä kuten kaupparekisteriote?
- Sivulla 54 olisi varmasti asian käytännön merkittävyydestä johtuen syytä esittää esimerkkinä se, että tilinhaltijalla on GIIN-tunniste. Asiaa kuvataan kyllä myöhemmin sivuilla 67 ja 71, mutta selvyyden vuoksi se olisi ehkä hyvä mainita myös jo tässä.

- 5.4 Luonnoksessa on kuvattu finanssilaitoksen mahdollisuutta käyttää asiakkaan aiemman tilin avaamisen yhteydessä saatua dokumentaatiota. Tähän olisi varmaan hyvä lisätä, että sponsori voi käyttää yhden sponsoroimansa finanssilaitoksen (esim. rahaston) merkinnän/tilinavauksen yhteydessä saamaansa dokumentaatiota toisen sponsoroimansa finanssilaitoksen (esim. rahaston) merkinnän/tilinavauksen yhteydessä. Tämänhän pitäisi ilmeisesti olla mahdollista.
- 5.6. Kohdassa tilien yhdistäminen olisi hyvä esittää useampia esimerkkejä yhdistämistilanteista (eli nimenomaan milloin yhdisteltävä esim. maan rajat ylittäen). Mitä tarkoitetaan käytännössä sillä, että "tietojärjestelmät linkittävät tilit jonkun tietoelementin perusteella, esim. asiakasnumeron tai verotunnisteen"? Minkälaista aktiivisuutta ja toimenpiteitä edellytetään käytännössä tietojen yhdistämiselle (yhden maan tiedot eivät ilman suurempaa etsimistä näy toisessa maassa olevista järjestelmistä)?
- Kohdassa Sponsoroitujen rahastojen yhdistäminen mainitaan rahastojen sponsori. Rahastoilla tarkoitetaan pääasiallisesti sijoitusrahastoja, erikoissijoitusrahastoja ja AIF:iä. Sponsorina toimii näiden osalta Suomessa rahastoyhtiö. Onko täsmennettävä näillä termeillä Suomessa käytettävät? Mitä tarkoitetaan sponsorin palveluntarjoajalla? Rahastoyhtiön asiamies, eli myyntikanava/jakelija?
- 5.7 Verotunnisteet (TIN) ja 5.11.2 Uusien henkilötilien tunnistaminen ja 6.2 Itse annettu todistus ja henkilötilit
- Kohdassa 5.7. sanotaan, että finanssilaitoksen on saatava tilinhaltijan itsensä antama TIN:in sisältämä todistus niiltä luonnollisilta henkilöiltä, jotka on tunnistettu USA:ssa asuviksi ja joiden uusi tili tunnistetaan raportoitavaksi. Riittääkö kuitenkin asiakkuutta perustettaessa, että asiakkaalta tiedustellaan onko hän verovelvollinen USA:ssa ja tieto merkitään finanssilaitoksen järjestelmään. Onko tässäkin tilanteessa aina pyydettävä asiakkaalta ns. self certification letter tai vastaava lomake vai riittääkö asiakkaalle esitetty kysymys? Onko TIN todennettava jostain sen sisältämästä asiakirjasta vai riittääkö asiakkaan oma ilmoitus TIN-tunnisteestaan?
- Sama liittyy myös kohtaan 5.11.2 - onko aina vaadittava asiakkaalta erillinen self certification letter (allekirjoitettu) vai riittääkö asiaa koskeva kysymys ja vastauksen tallentaminen järjestelmään? Tiliä avattaessa ei myöskään voida tietää tulevatko kynnsarvot ylittymään asiakkuuden kestäessä. Tätä koskevaa ohjeistusta olisi hyvä täsmentää (sillä esim. kohdan 6.2 perusteella tulee kuva, että riittää, että asiakkaalle esitetään kysymys USA-verovelvollisuudesta.
- Kohdassa 5.11.2 "Tätä sovellettaessa Yhdysvaltain kansalaisella katsotaan olevan verotuksellinen kotipaikka Yhdysvalloissa, vaikka hänellä on verotuksellinen kotipaikka myös toisessa maassa." Ottaen huomioon finanssilaitosten mahdollinen velvollisuus toimittaa joko ennakonpidätys tai pidättää lähdevero, täsmennys esimerkein olisi hyvä mainita tässä ohjeessa. Esim. Mikäli Yhdysvaltain kansalainen asuu pysyvästi Suomessa, verotusmaaksi merkitään Suomi, vaikka tilinhaltija on yhdysvaltalainen henkilö.

- 5.10 Verohallinnon tiedotteessa 25.6.2014 oleva maininta uusista ja vanhoista asiakkaista (vs. henkilötili) olisi hyvä toistaa tässä ohjeessa.
- 5.10.3 ”Vähäarvoisia luonnollisen henkilön aiempia tilejä ovat tilit, joiden saldo tai arvo ylittää 50 000 USD”. Onko tarpeen mainita mikä tämä tarkoitti euroissa vuoden 2014 osalta (esim. suluissa)?
- Ohjeessa olisi hyvä tuoda esille mitä Yhdysvalloissa asuva käytännössä tarkoittaa, eli ei-yhdysvaltalainen henkilö, joka pysyvästi asuu Yhdysvalloissa ja joilla on siten pysyvä oleskelu-/työlupa Yhdysvalloissa, nk. Green Card.
- 5.10.4 Kohtaa Asiakasvastaavalle vuosittain tehtävä kysely voisi tarkentaa siten, että siitä selvästi ilmenee se sopimuksen mukainen vaade, että yli 1.000.000 USD tilien osalta asiakasvastaavalla edellytettävä asiakirjaselvitys on kertaluonteinen toimenpide, joka on tehtävä sinä vuonna, kun asiakkuuden arvo ylittää 1.000.000 USD:n rajan. Sen jälkeen riittää se, että seurataan olosuhteiden muutoksia ja niiden muuttuessa selvitetään statuksen oikeellisuus.
- 5.11.2 Kohdassa Käteisarvovakuutuksen, joka on henkivakuutus sopimus, edunsaajien pitämät tilit on viitattu lukittuun edunsaajaan. Kaikki maininnat lukitusta edunsaajasta voisi ohjeessa korvata termillä peruuttamaton edunsaajamääräys tai VSL 47.2 §:n mukainen peruuttamaton edunsaajamääräys. Peruuttamattomasta edunsaajamääräyksestä käytetään myös alalla vakiintuneesti termiä edunsaajasitoumus, mutta lukittu edunsaaja ei ole vakiintunut käsite. Toiseksi korvaustilanteessa ei ole FATCAn kannalta merkitystä sillä, onko edunsaajamääräys peruuttamaton vai ei. Korvaustilanteessa edunsaajasta tulee joka tapauksessa raportoitava omistaja (kuolintapauskorvauksen osalta on tosin poikkeus siitä, että selvitystä ja siten raportointia ei tarvita, jos finanssilaitos ei tiedä eikä sen ole syytä tietää, että edunsaaja on raportoitava henkilö.) Edunsaajamääräyksen peruuttamattomuudella on FATCAn kannalta merkitystä vain vakuutuksen säästövaiheessa, joten viittauksen lukittuun edunsaajaan tai peruuttamattomaan edunsaajamääräyksen ei pitäisi olla tässä kohdassa tarpeen. Kohdassa 4.2. on käsitelty peruuttamatonta edunsaajamääräystä vakuutuksen säästöaikana.
- 5.13.2 Alakohdassa Yksikön tunnistaminen ulkomaiseksi ei-finanssiyksiköksi (sivulla 72) on toiseksi viimeisessä kappaleessa todettu seuraavaa ”Finanssilaitoksen pitää hankkia tilinhaltijalta itse annettu todistus sen määrittelemiseksi, onko yksikkö passiivinen ulkomainen ei-finanssiyksikkö.” Tämä toteama on ristiriitainen verrattuna esimerkiksi kohdassa 2.2.6 mainittuihin julkisen kaupankäynnin kohteena oleviin yhtiöihin ja niiden lähiyksiköihin siis esim. tytäryhtiöihin. Kohtaa tulisikin muuttaa vastaavasti, vaikka asia on sinänsä kuvattu oikein jäljempänä kohdassa 6.3.

- 6.1 Itse annettua todistusta koskevassa kohdassa sanotaan: ”Perinteisen allekirjoituksen lisäksi sähköinen allekirjoitus tai muu vastaava tilinhaltijan antama varmennus on tässä yhteydessä hyväksyttävä.” Onko myös tilinhaltijan ja finanssilaitoksen välillä tallennettu puhelu hyväksyttävä?
- 6.2 Kohdan Uuden henkilötilin avauksessa tilinhaltijalta vaadittavat tiedot edellytetään erikseen kysyttäväksi onko tilinhaltija Yhdysvaltain kansalainen tai onko hänen syntymäpaikkansa Yhdysvallat. Nämä ovat sopimuksen mukaisia verovelvollisuuden tunnusmerkkejä, mutta sopimuksen mukaan riittävää on tilinhaltijan verotuksellisen kotipaikan selvittäminen, mikä tarvittaessa varmennetaan asiakkaan antamalla kirjallisella self certificationilla.
- 7.1 Kohdassa Tilin lopetus ja siirto on todettu, että kalenterivuoden lopun aikana kokonaan takaisinostetun käteisarvovakuutus sopimuksen osalta on ilmoitettava tilinhaltijalle tai nimeytylle henkilölle tiliä suljettaessa maksettu kokonaismäärä. Tarkoittaako tämä käytännössä sitä, että käteisarvovakuutus sopimusten osalta lopetussaldona ei käytetä tilin saldoa välittömästi ennen päättymistä, vaan maksettu korvauksen määrä on lopetussaldon määrä, vaikka korvauksen määrä raportoidaan myös erikseen?

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Esko Kivisaari
Varatoimitusjohtaja